

KAYNAK TABANLI YAKLAŞIM KONULU MAKALELERİNİN VOSVIEWER İLE ANALİZİ

ANALYSIS OF ARTICLES ON SOURCE-BASED APPROACH WITH VOSVIEWER

Nurgül ERDAL*

Öz

Bu araştırma, ‘‘Kaynak Temelli Yaklaşım’’ kavramını bibliyografik açıdan incelemek, kavrama yönelik çalışmaları değerlendirmek ve araştırmacıların dikkatine sunmaktır. 1998-2023 yılları arasında Web of Science veri tabanından yayınlanan kaynak tabanlı yaklaşım makaleleri incelenmiş ve 188 makale bulunmuştur. Bu makaleler VOSviewer yöntemi ile analiz edilmiştir. En fazla yayın 2016 yılında (n: 23) yazılmıştır. En fazla atıf alan doküman 404 atıfla Dhanaraj, C ve Beamish, PW olmuştur. Kurum olarak ilk sırada 2 makale, 492 atıf ve 3 bağlantı ile Indiana Üniversitesi’dir. Kaynak olarak Journal of Business Research 581 atıfla ilk sırada, Journal of Small Business Management 448 atıfla ikinci ve Strategic Management Journal 413 atıfla üçüncüdür. En fazla atıf alan ülke ise 50 yayın, 3327 atıf ve 13 bağlantı ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) olmuştur. Yayınların VOSviewer yöntemiyle haritalandırılması oldukça yenidir. Bu bağlamda literatüre katkı sağlayacağı öngörülmektedir..

Anahtar Kelimeler: Kaynak Temelli Yaklaşım, Bibliyometri, VOSviewer, Stratejik Yönetim

Jel Kodu: M10, M16, C10

Abstract

This research aims to examine the concept of "Source-Based Approach" from a bibliographic perspective, evaluate the studies on the concept and present it to the attention of researchers. Source-based approach articles published in the Web of Science database between 1998 and 2023 were examined and 188 articles were found. These articles were analyzed using the VOSviewer method. The most publications were written in 2016 (n:23). The most cited document was Dhanaraj, C and Beamish, PW, with 404 citations. Indiana University ranks first as an institution with 2 articles, 492 citations and 3 links. As a source, Journal of Business Research ranks first with 581 citations, Journal of Small Business Management ranks second with 448 citations, and Strategic Management Journal ranks third with 413 citations. The country with the most citations was the United States of America (USA) with 50 publications, 3327 citations and 13 links. Mapping of publications using the Vosviewer method is quite new. In this context, it is anticipated that it will contribute to the literature.

Keywords: Resource Based Approach, Bibliometrics, VOSviewer, Strategic Management

Jel Codes: M10, M16, C10

GİRİŞ

Küreselleşme, şiddetli rekabet ortamı, teknolojik gelişmeler, internetin yaygın kullanılması ve bilgiye kolay ulaşım işletmelerinin sürdürülebilirliğini zorlaştırmaktadır. İşletmeler varlıklarını sürdürebilmek için farklı stratejiler geliştirmek ve kaynaklarını en verimli şekilde kullanmak zorundadır. Aynı veya benzer kaynaklara sahip işletmeler geliştirdikleri stratejilerle diğer işletmelere göre üstünlük sağlayabilmektedirler. Bu üstünlük, işletme kaynaklarının verimli şekilde kullanılmasına bağlıdır. Kaynak Tabanlı Yaklaşım stratejisine göre işletmeler sahip oldukları varlık ve yetenekleri en iyi şekilde planlamakta ve yönetmektedirler. Kaynak Tabanlı Yaklaşım stratejisinin önemi anlaşıldıkça konu ile ilgili akademik araştırmaların sayısı her geçen gün dikkat çekici bir şekilde artış göstermektedir. Bu araştırmaların etkilerini anlamak, güncel eğilimi belirlemek ve yorumlamak için çeşitli matematiksel ve istatistiksel yöntemlerden yararlanılmaktadır. Bu yöntemlerden biride VOSviewer dir.

Günümüzde, küreselleşme, teknolojik ilerlemeler, bilgiye kolay erişim, politik nedenler, sosyal ve ekonomik nedenler iş dünyasına yeni düzenler getirmiştir (Sivaslıoğlu, 2019, s.1). Sürekli değişen ve gelişen teknoloji işletmeleri değişime zorlamıştır. Sürekli değişen dünyada işletmeler yeni gelişmelerden haberdar olmalı, çevre, yönetim ve bilişim sistemleri stratejilerini benimsemelidir. İşletmeler, yetenekleri ile stratejileri uyumlu yürüttüğü sürece başarı elde edebilirler (Huie, 2020, s. 34; McLean, 2019, s. 19-20).

Wernerfelt (1984) Kaynak Temelli Yaklaşımı ortaya atmış ve Barney (1986; 1991) geliştirilmiştir. Kaynak Temelli Yaklaşım işletmelerin sahip olduğu değerli, nadir ve taklit edilemeyen kaynaklarının sürdürülebilir rekabet avantajına dönüştürmesidir. Aynı zamanda işletme yeteneklerini, rekabet üstünlüğü sağlamak için stratejik düzeyde koordine etmelerini savunmaktadır.

Bilginin en değerli hazine olduğu bilgi çağında her bilim dalında birçok bilimsel eser yayınlanmaktadır. Bilimsel yayınlardaki verileri incelemek ve onları analiz etmek için matematiksel ve istatistiksel yöntemlerden yararlanır. Bunlardan biri de bibliyometrik analizdir. Kitaplar, makaleler, bildiriler bilimsel çıktı, süreç ve eserlerde yaygın olarak VOSviewer bibliyometrik analiz kullanılmaktadır (Cronin 2000, s. 2; Pritchard, 1969, s. 348-349). Bibliyometrik analiz, akademik yayınların belirli bir düzen halinde atıflar, yazarlar, ülkeler, kaynaklar ve kurumlar olarak yapılmasıdır (Toker, 2021, s.2109).

Bu çalışma işletmeler için rekabet avantajı olan kaynak tabanlı yaklaşım makalelerinin VOS viewer yöntemiyle incelenmesini içermektedir. Web of Sciences Veri tabanında kaynak tabanlı yaklaşım alanında yayımlanan makalelerin bibliyometrik göstergeler üzerinden gelişimsel yapısının ortaya çıkartılması amacıyla incelenmiştir. Kaynak tabanlı yaklaşım makaleleri 1998-2023 yılları arasında değerlendirilmiştir. En fazla atıf alan (yazar, kurum, kaynak, dergi ve ülke) incelenmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda öncelikle kavramsal çerçeve boyutunda Kaynak tabanlı yaklaşım ve bibliyometrik analiz yöntemi üzerine bilgiler verilmiştir. Daha sonra yöntem ve bulgulara değinilmiştir.

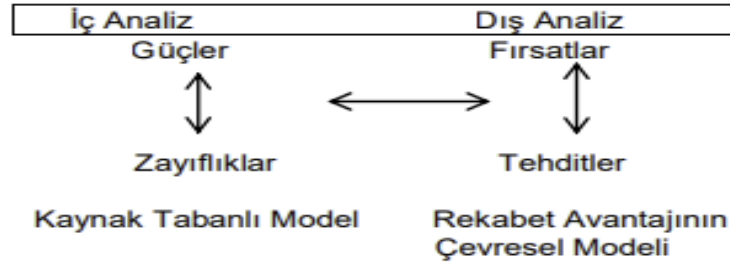
1. Kavramsal Çerçeve

1.1. Kaynak tabanlı yaklaşım

Şiddetli rekabet ortamında sürdürülebilir bir rekabet için iki temel görüş vardır. Bunların birincisi rekabet avantajı sağlayan kaynakların endüstrinin içinde aranması diğeri ise rekabet avantajı sağlayan esas ögenin işletmenin sahip olduğu kaynaklar, yetenekler ve kabiliyetlerin olduğudur (Özbağ, 2016, s. 888). İşletmeler için verimlilik ve karlılık önemli ölçütlerdir ve bunları elde etmek için işletmenin, hem finansal hem de finansal olmayan kaynaklardan faydalanılmalıdır (Sivaslıoğlu, 2022, s. 842). Stratejik yönetimde önemli yeri olan Kaynak Tabanlı Yaklaşım işletmenin performansını artırmak için dışsal faktörlerden daha çok içsel faktörlere yönelmesidir. İşletmenin varlığını sürdürebilmesi için işletmenin sahip olduğu benzersiz, nadir, taklit edilemeyen kaynakların (girdiler), ürün ve hizmetler (çıktılar) üretmek için yönlendirilmesini ve yönetilmesi savunur (Barney, 1991, s.100; Grant, 1991, s. 115-116). Şiddetli rekabet ortamında işletmeler, kendilerinde var olan varlık ve yeteneklerin farkında olmalı fırsat oluştuğunda harekete geçmelidir (Yıldız ve Genç, 2020, s.120). Kaynak Tabanlı Yaklaşımında firmalar rekabet üstünlüğü sağlamak için öncelikle firmaya has kaynaklar ve yetenekleri kullanırlar. Bunlar, rakiplerde bulunmayan özelliklerdir (Cantürk ve Çiçek, 2016, s. 100).

Rekabet yeni bir kavram değildir insanlık tarihine kadar uzanır ve gelecekte de olmaya devam edecektir. Rekabetin, literatüre geçmesi ancak 1950’lerden sonraya dayanmaktadır. Penrose (1959) işletmenin sahip olduğu kaynakların ve yeteneklerin kar ve rekabette önemli olduğunu vurgulamıştır. 1970’lerde piyasalarda belirsizlikler yaşanmış ve firmalar diğer firmalarla rekabet etmek için adeta yarışa girmişlerdir. Andrews (1971) işletmelerde stratejik yönetimin firmanın kaynak ve yeteneklerinin değerlendirilmesiyle mümkün olacağını bildirmiştir (Özbağ, 2016, s.4). Daha sonraları, Kaynak Tabanlı Yaklaşım (Amit ve Schoemaker, 1993; Barney, 1991; Collis ve Montgomery, 1995; Dierickx ve Cool, 1998; Hamel ve Prahalad, 1990;

Rugman ve Verbeke, 2003; Wernerfelt, 1984) katkı sağlamışlardır. Kaynak Tabanlı Yaklaşımında ana tema firmanın sahip olduğu kaynak ve kabiliyetlerdir. Çünkü rakipler kaynak ve yetenekleri taklit etmede zorlanırlar. İşletme yöneticileri de işletmenin sahip olduğu varlıkları ve kabiliyetleri iç analiz yaparak değerlendirmelidir. Böylece ortalamanın üzerinde kar elde edebilirler (Barca ve Esen, 2012, s. 90).

Şekil 1. Kaynak tabanlı model ve rekabet avantajının çevresel modeli arasındaki ilişki

(Kaynak: Barney, 1991, s.100)

İşletmenin iç analizi ve dış analizi birleştirilmesiyle Kaynak Temelli Yaklaşım oluşmaktadır. Yani işletmenin iç çevresi dikkate alınırken dış çevre ret edilmemiştir. Şekil 1’ de görüldüğü gibi işletmenin kaynaklar ve yetenekler değerlendirilirken güçlü ve zayıf yönleriyle birlikte çevreden gelen fırsat ve tehditler de değerlendirilmelidir. Bu doğrultuda stratejik plan yapılmalıdır. İşletmenin tüm varlıkları ve yetenekleri sürdürülebilir rekabet avantajı sağlamayabilir. Rekabet avantajı sağlayacak kaynakların, değerli, nadir, taklit edilemeyen ve benzeri olmamalıdır. İşletme yeteneği de, firmanın somut ve soyut kaynaklarının amaca yönelik olarak koordine edilmesidir (Barney, 1991, s.100-101). İşletmeler Kaynak Tabanlı Yaklaşımı benimserken teknolojidende uzak kalmamalıdır. Varlıklarını teknolojiye ve bilgi çağına göre göre değiştirmeli ve düzenlemelidir, firma yeteneklerini ise bu teknolojiye adapte olacak şekilde geliştirmeli ve eğitmelidir.

1.2.VOSviewer bibliyometrik analiz

Bibliyometri kavramını Pritchard (1969) literatüre kazandırmıştır. Bibliyometri; dergi, kitap, konferans, sempozyum, tez vb. bilimsel araştırmaların matematiksel ve istatistiksel yöntemlerle analiz edilmesidir (Chen vd., 2022, s.2). Buna kısaca belirli alandaki çalışmaların sayısal analizi diyebiliriz (Chawla ve Goyal, 2022, s.1075; Lawani, 1981, s. 295). Bibliyometri bilim alanı hakkında bilgi verirken geleceğe yönelik fikirler vermektedir (Chen vd., 2014, s. 2; Yu vd., 2020, s. 2).

Bibliyometrik araştırmalar, akademik yayınların çeşitli yöntemlerle analiz edilmesini sağlayan, geleceğe dönük olarak bilimsel politikaların oluşturulmasında kullanılır ve çalışmaların etkinliğini ve sonuçlarının değerlendirilmesini sağlar (Alkan, 2014, s. 42-43). Aynı zamanda çalışmaların ilerleyişini tarihsel bir yaklaşımla ele alır ve belirli bir konu ile ilgili gelecekte yapılacak çalışmalara yol gösterir (Eşidir ve Gültekin, 2023, s. 64).

Günümüzde ağ verilerine bağlı olarak haritalar oluşturmak ve bu haritaları görselleştiren açık kaynak yazılımı olan VOSviewer yaygın olarak kullanılmaktadır (van Eck ve Waltman, 2022, s.5). VoSviewer, bilimsel ve akademik yayınları bir araya getiren, bu yayınlara ait verileri standartlaştıran ve sınıflandıran bir yöntemdir. Bu program, verilerin kolay bir şekilde sınıflandırılmasına gerçekleştirerek küme tabanlı haritalar elde ederek bibliyometrik ağ verilerini detaylandırmaktadır (Baker vd., 2020, s. 2; İlerisoy ve Kılıç, 2022, s. 230). VOSviewer genel olarak değerlendirildiğinde araştırma konularının güncel görünümünü belirlemek, araştırma eğilimlerini saptamak, alana katkı sağlayan güncel araştırmaları ülke, kaynak, kurum, yazar olarak değerlendirmek amacıyla kullanılmaktadır. VOSviewer analiz teknikleri, bibliyografik eşleşme, ortak atıf, ortak yazar, atıf ağı, kavram birlikteliğidir. Analiz birimleri ise yazar, doküman, kaynak, ülke, kurum, özet, anahtar sözcüklerdir (Imani vd., 2019; Onyancha, 2018; Rusydiana vd., 2021; Tomaszewski, 2020; Trivedi, 2019).

1.3. Kaynak tabanlı yaklaşım VOSviewer bibliyometrik analiz

Günümüzde küresel bir ölçekte araştırma eğilimlerinin ortaya çıkarılması ve yorumlanmasında bibliyometrik yöntemler kullanılır (Alsharif vd., 2020, s. 2949; De Bakker vd., 2005, s. 283; Donthu vd., 2021, s. 285). İlk yıllarda bibliyometrik analiz dergilerin atıf sayılarını öğrenmek için kullanılırken (Daim ve Suntharasaj, 2009, s. 247) günümüzde bilim alanının geçmişini, güncel durumu, gelişmeleri özetleyebilmekte ve sayısal veriler verebilmektedir (Şimşir, 2021, s.14; Wang vd., 2016, s. 96).

VoSviewer programı ile son yıllarda yaygın olarak sosyal, beşeri ve idari bilimler başta olmak üzere tüm bilimlerde yaygın olarak kullanılmaktadır (Arslan, 2022, s. 35). Kaynak Tabanlı Yaklaşım anahtar kelimesiyle arama yapılmış ve VOSviewer ile analiz edilmiş çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Bunların bazıları (Bartolacci vd., 2020; Kaushik ve Dangwal, 2023; Kotzab vd., 2023; Lopes vd., 2021; Pham ve Dut, 2022; Zhang vd., 2021).

2.Yöntem

2.1 Amaç

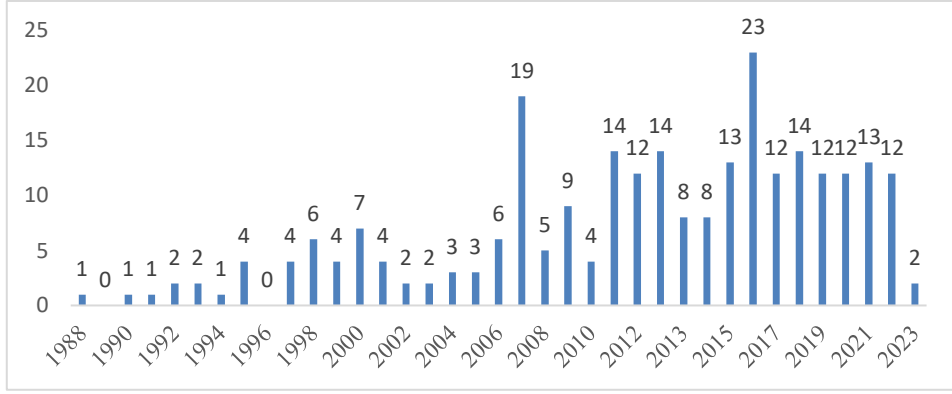
İşletmeler sürdürülebilir bir başarı elde etmeyi amaçladıklarında öncelikle elinde bulundurduğu kaynakları iyi değerlendirmeli ve stratejik planlarını çevreyi dikkate alarak yapmalıdır. En ideal yönetim şekli yoktur. En ideal yönetim elindeki kaynakları değişen ve gelişen şartlara göre dizayn etmekle sağlanır. Bu çalışmanın amacı Web of Science (WOS) veri tabanında indekslenen kaynak tabanlı yaklaşım makalelerinin bibliyometrik olarak incelenmesi ve yorumlanmasıdır.

2.2. Araştırma verileri

Bu çalışma nitel araştırma verilerinden durum çalışması olarak gerçekleştirilmiştir. 28.08.2023 tarihinde 1998 - 2023 yılları arasında Kaynak Tabanlı Yaklaşım ile ilgili yayınlanmış olan makaleler VOSviewer ile incelenmiştir. Web of Science veri tabanından “*Kaynak Tabanlı Yaklaşım, Rekabet Avantajı; Araştırmaya Dayalı Yaklaşım; Araştırmaya Dayalı Görünüm*” anahtar kelimesi ile arama gerçekleştirilmiş ve 251 bilimsel yayına ulaşılmıştır. Sadece makaleler seçildiğinde 188 makaleye ulaşılmıştır. Yazarların tamamı seçildiğinde 128 makale, ülkelerin hepsi değerlendirildiğinde 127 makale, basılan yerler değerlendirildiğinde 127 makaleye indirgenmiştir. Alan olarak işletme yönetimi makaleleri araştırmaya dâhil edilmiş ve sayı 72 olmuştur. Bu makalelerin en az 1 atıf alanları seçildiğinde 50 makaleye ulaşılmış ve 48 bağlantı bulunmuştur. En az 1 kaynak ve en az 1 atıf seçildiğinde 43 kaynak ve 41 bağlantı bulunmuştur. En az 1 yazar ve en az 1 atıf seçildiğinde 132 yazar ve 122 bağlantı bulunmuştur. En az bir organizasyon ve 1 atıf seçildiğinde 81 organizasyon, 1 ülke ve 1 atıf seçildiğinde 26 ülke ve 25 bağlantı bulunmuştur. 28.08.2023 tarihinde yalnız “*Kaynak Tabanlı Yaklaşım*” sözcüğüyle işletme, alanında yayınlanan bilimsel makaleler incelenmiş ve araştırmadaki sınırlandırma sonucunda oluşan Web of Science çekirdek koleksiyonu SCI-EXPANDED, CPCI-S, SSCI, ESCI, CPCI-SSH, BKCI-S, BKCI-SSH indekslerinden yararlanılmıştır.

2.3. Bulgular

Çalışmada, bibliyografik verilere dayanan haritalamaların resmedilmesi için VOSviewer programında, atıf belgeleri, atıf kaynakları, atıf yazarları, ortak yazarların ortak atıfları, atıf kuruluşları, atıf yapan ülkeler, atıf konulu anahtar kelimeler analizleri kullanılmıştır. Ayrıca ortak yazarlı eşleştirmeler de bağlantıları güçlü olan yazarlar, organizasyonlar, kaynaklar ve ülkeler üzerine inceleme yapılmıştır

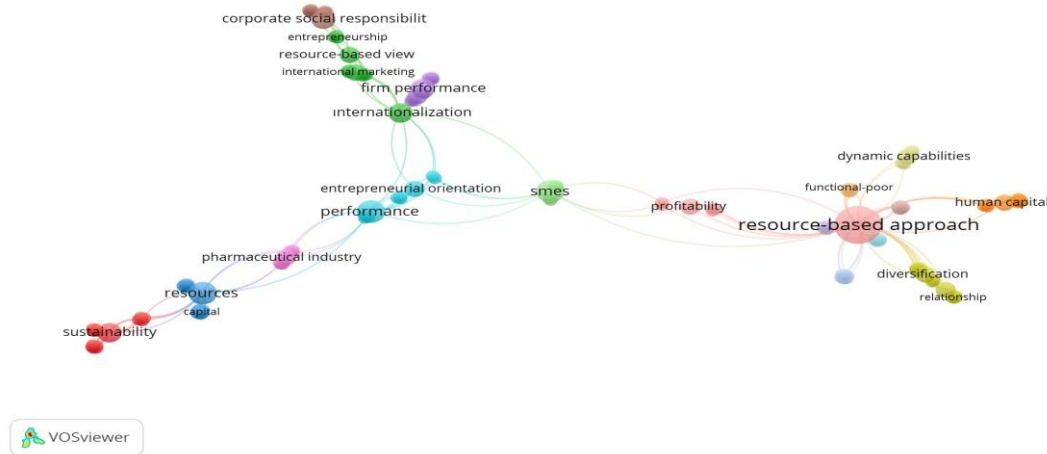

Şekil 2. Dokümanların yıllara göre dağılımı

(Kaynak: Web of Science)

Şekil 2’de Kaynak Tabanlı Yaklaşım makalelerinin dağılımı görülmektedir. 1988 ve 1998 yılları arasında çalışma sayısı fazla olmamakla birlikte, 1998 ve 2023 yılları arasında çalışma sayısı artış göstermiştir. Özellikle 2016 yılında yayın sayısı 23’e yükselmiştir.

Şekil 3. Kaynak tabanlı anahtar kelimelerin VOSviewer ile haritalanması

Şekil 3. Kaynak tabanlı anahtar kelimelerin VOSviewer ile haritalanması

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

Şekil 3’de Kaynak Tabanlı Yaklaşım anahtar kelimelerin VOSviewer ile haritalanması görülmektedir. Kaynak Tabanlı Yaklaşım kelimesi (n:50) kez (resource-based approach), kaynak (resources) kelimesi (n:21)1 kez, performans (performance) kelimesi (n:17) kez, KOBİ (smes) kelimesi (n:15) kez, internet kelimesi (n:16) kez, uluslararası (international) kelimesi

(n:15) kez, sürdürülebilirlik (sustainability) kelimesi (n:14) kez, firma performansı (firm performance) kelimesi (n:12) kez, kurumsal sosyal sorumluluk (corporate social responsibility) kelimesi (n:11) kez, çeşitlendirme (diversification), girişimcilik (entrepreneurship) oryantasyonu, beşeri sermaye (human capital), insan kaynakları yönetimi, ilaç endüstrisi (pharmaceutical industry), Kaynak tabanlı görüş (resource-based view) kelimeleri (n:9) kez görülmüştür.

2.4. En Çok Atıf Alan Dokümanların Alıntı Analizi

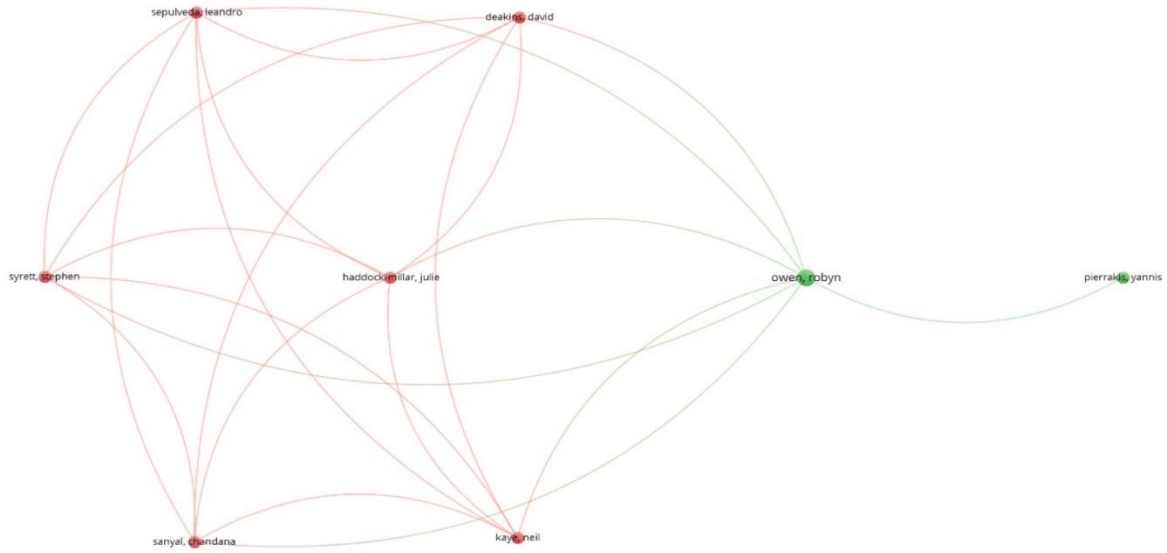
Tablo 1. Kaynak tabanlı yaklaşım konusundaki makalelerin listesi, yazarları, eserleri, atıfları ve bağlantıları

Yazar	Yıl	Eserin Adı	Atıf Sayısı	Bağlantı
Dhanaraj, C., & Beamish, P. W	2003	A resource-based approach to the study of export performance. Journal of Small Business Management	404	1
Menguc, B., & Ozanne, L. K	2005	Challenges of the “green imperative”: A natural resource-based approach to the environmental orientation–business performance relationship. Journal of Business Research	371	2
Tang, Z., Hull, C. E., & Rothenberg, S.	2012	How corporate social responsibility engagement strategy moderates the CSR–financial performance relationship. Journal of Management Studies,	362	2

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

Tablo 1’de Kaynak Tabanlı Yaklaşım konusundaki dokümanların listesi, yazarları eserleri, atıfları ve bağlantıları görülmektedir. 176 yazarın 165 tane bağlantısına ulaşılmıştır. En Fazla atıf alan üç doküman tabloda gösterilmiştir. İlk sırada 404 atıfla Dhanaraj, C ve Beamish, PW (2003) yer almaktadır. İkinci sırada ise 371 atıfla Menguc, B ve Ozanne LK(2005) yer alır, üçüncü sırada ise 362 atıfla Tang Z., Hull C. E ve Rothenberg, S (2012) yer almaktadır.

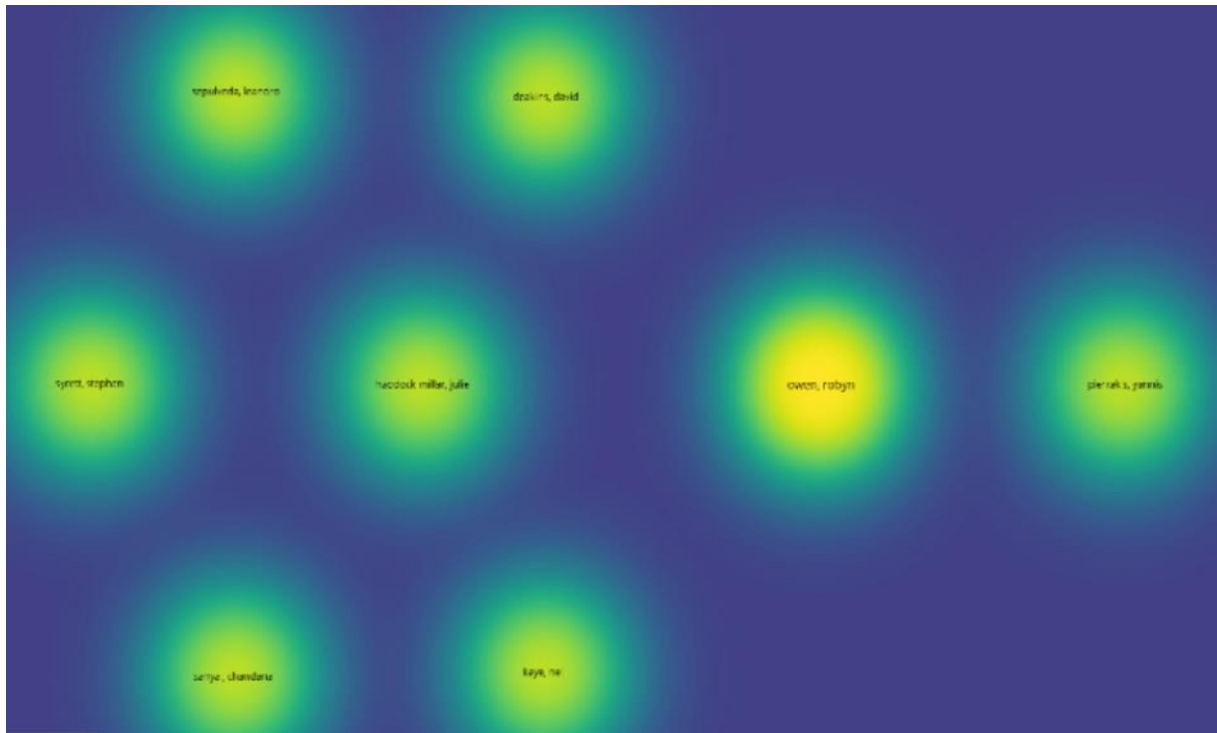

Şekil 4. Dokümanların atıf analizi ağ haritası

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

Şekil 4’de dokümanların alıntılanma haritası görülmektedir. Analiz yapılırken minimum dokümanlar 5 ve bir dokümanın aldığı minimum atıf sayısı “2” seçilmiş ve en yüksek bağlantıya sahip 176 dokümanın hepsi için atıf bağlantıları bulunmuştur. Şekil 4 görüldüğü gibi dokümanlar arasında karmaşık ve yoğun bir ilişki vardır.

Şekil 5. Dokümanların alıntılarının haritalanması (yoğunluk görselleştirme)

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

Şekil 5’de yoğunluk haritası resmedilmiştir. Tabloda sarı renk yoğunluğunun üzerinde bulunan dokümanlar (Industrial Marketing Management, Strategic Management Journal, Small Business Economics, Journal of Economic Studies) en çok bağlantılı dokümanları göstermektedir.

2.5. En Çok Atıf Alan Kurumların Atıf Analizi

Tablo 2’ de Kaynak Tabanlı Yaklaşım konulu makalelerin kurumları gözükmektedir. En çok atıf alan ilk 10 kurumun yayın sayısı, atıflar ve bağlantıları görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda ağ haritası çıkarılmıştır. Birbiriyle bağlantılı olan 118 kurumda 111 bağlantı gücü ortaya çıkarılmıştır.

Tablo 2. Kurumlar, yayın sayısı, atıflar ve bağlantılar

Kurum	Makale	Atıf	Bağlantı
Indiana Üniversitesi	2	492	3
Western Ontario Üniversitesi	1	404	1
Rochester Inst Technique Üniversitesi	1	362	0
Lincoln Üniversitesi	1	332	1
Melbourne Üniversitesi	1	332	1
Politen Milan Üniversitesi	2	280	0
Texas Technique Üniversitesi	1	210	1
Alabama Üniversitesi	1	210	1
Athens Üniversitesi Econ & Business	1	179	2
Escale Super Tecno & Gestao	1	179	2

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

Tablo 2’ de kurumlar, yayın sayısı, atıflar ve bağlantılar görülmektedir. İlk sırada, 2 makale, 492 atıf ve 3 link ile Indiana Üniversitesi yer almaktadır. İkinci sırada 1 makale 404 atıf ve 1 linkle Western Ontario Üniversitesi, üçüncü sırada ise 1 makale 362 atıf ile Rochester Inst. Teknik Üniversitesi yer almaktadır.

Şekil 6. Kurumların atıf analizi ağ haritası

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

Şekil 6 'de kurumların atıf analizi ağ haritası görülmektedir. Toplam bağlantı gücü en yüksek olan üniversite belirlenerek ağ haritası oluşturulmuştur. Kurumlar arasında ilişki yoğun görülmektedir. Toplam bağlantı gücü en fazla olan Üniversiteler İndiana Üniversitesi (3), Athens Üniversitesi Econ & Business (2) ve Escal Super Tecnol & Gestao (2). En fazla makale üreten kurum ise Politen Milan Üniversitesi (2) ve Indiana Üniversitesi (2) dir.

Şekil 7. Kurumların atıf analizi yoğunluk haritası

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

Şekil 7’de kurumların atıf analizi yoğunluk haritası resmedilmiştir. Tabloda sarı renk yoğunluğunun üzerinde bulunan dokümanlar en çok bağlantılı olan üniversiteleri (Mid Sweden University, Politech Milan University, Eastern Michigan University) gösterilmektedir.

2.6. En Çok Atıf Alan Kaynakların Atıf Analizi

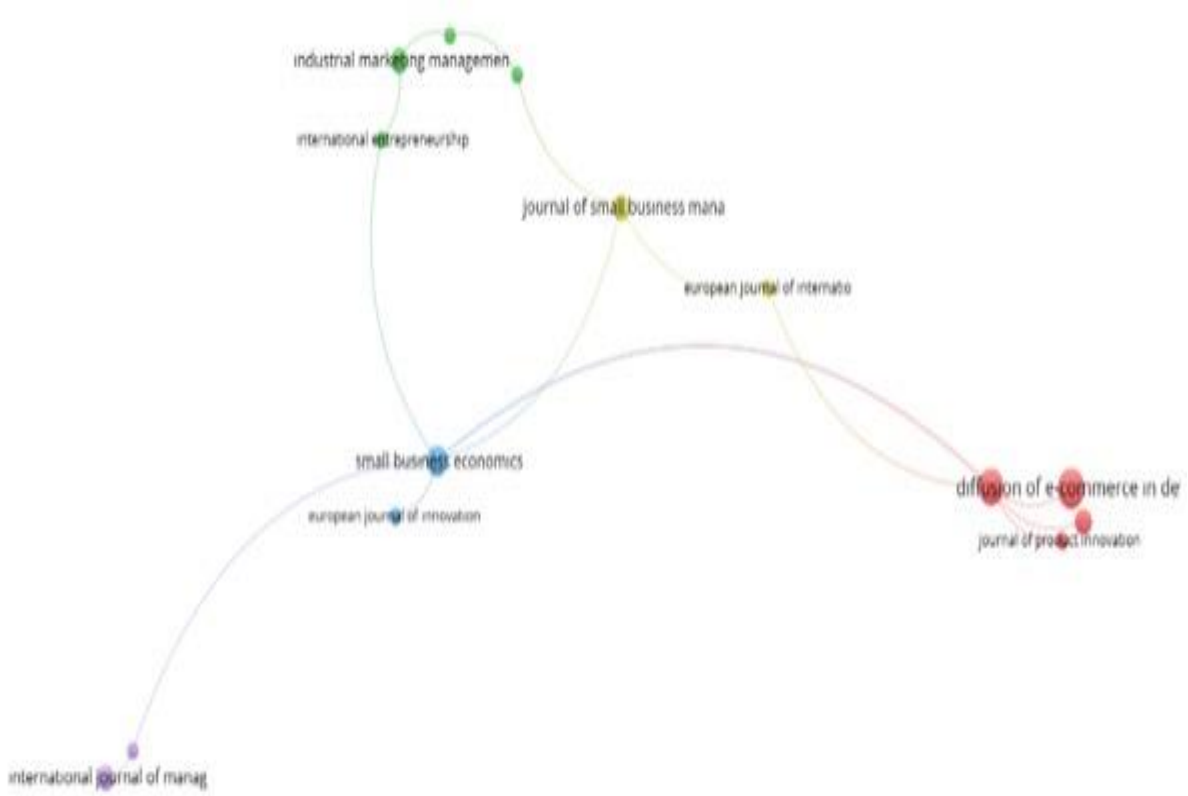
Kaynak Tabanlı Yaklaşım alanında en çok atıf alan ilk 10 dergi Tablo 3’de gösterilmektedir. Bunların atıf ağlarını ortaya çıkarmak için en az 1 kaynak ve en az 1 atıf kriteri değerlendirilmiş ve ağ haritası oluşturulmuştur. Aralarında bağlantı saptanan 54 kaynaktan 51 bağlantı gücü bulunmuştur

Tablo 3. Kaynaklar, yayın sayısı ve atıflar

Kaynak	Doküman	Atıf	Bağlantı
Journal of Business Research	3	581	0
Journal of Small Business Management	2	448	1
Strategic Management Journal	2	413	1
Small Business Economics	2	245	3
Industrial Marketing Management	2	209	1
Accounting Auditing& Accountability	1	152	0
Journal of Occupational And Organization	1	147	0
International Journal of Operations	1	133	0
Tec novation	1	95	0
Personnel Review	2	68	0

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

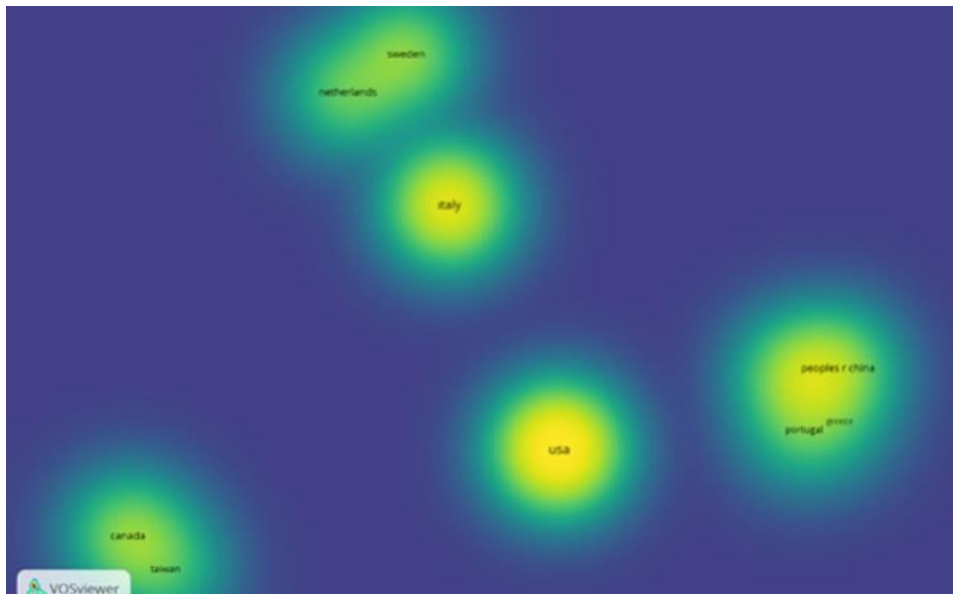
Tablo 3’ de en çok atıf alan kaynaklar, yayın sayısı ve atıflar görülmektedir. En çok atıf alan dergiler, Journal of Business Research 581 atıfla ilk sırada, Journal of Small Business Management 448 atıfla ikinci sırada ve Strategic Management Journal 413 atıfla üçüncü sırada yer almaktadır.

Şekil 8. Birbirleri ile ortak iş birliği yapılan kaynakların atıf analizi ağ haritası

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

Şekil 8’de birbirleri ile ortak iş birliği yapılan kaynakların atıf analizi görülmektedir. Journal of Business Research 3 doküman 581 atıf ile en ön sıradadır.

Şekil 9. Kaynakların atıf analizi yoğunluk haritası

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

Şekil 9’ da birbirleri ile ortak iş birliği yapılan kaynakların (Industrial Marketing Management, Journal of Small Business Management, International Journal of Management) atıf analizi yoğunluk haritası yer almaktadır. Sarı alanlar en fazla yoğunluğu göstermektedir.

2.7. En Çok Atıf Alan Ülkelerin Atıf Analizi

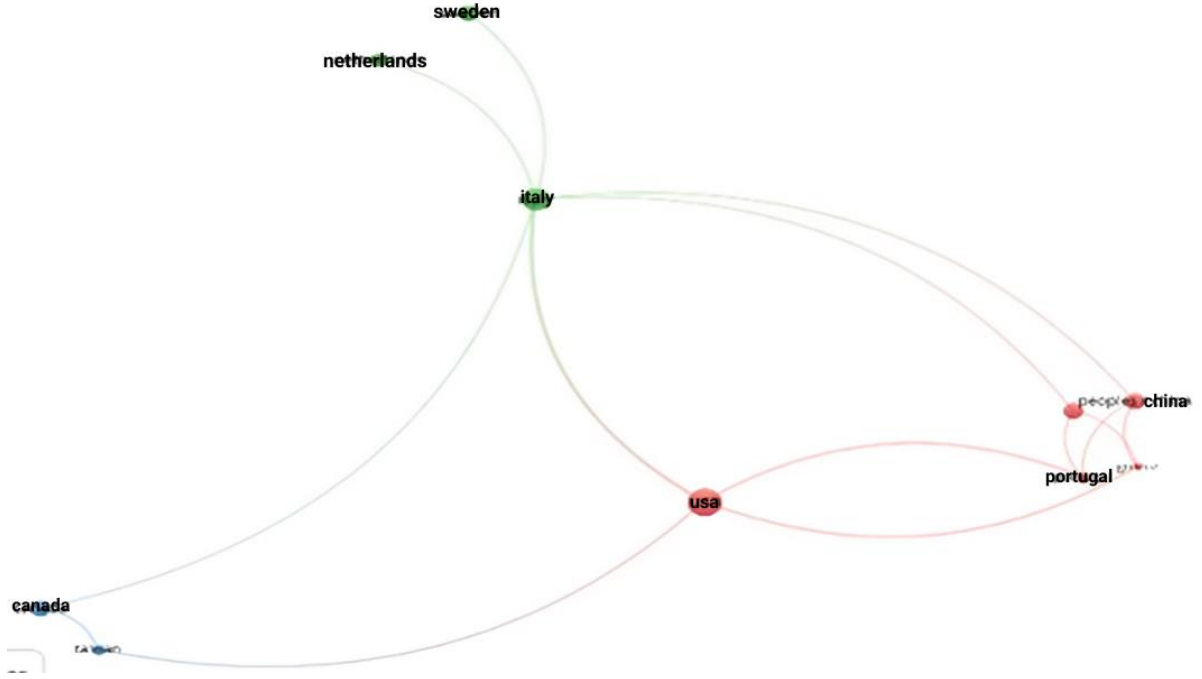
Kaynak Tabanlı Yaklaşım alanında en çok atıf alan ilk 10 ülke Tablo 4’te görülmektedir. Ülkelerin atıf ağları için ağ haritası oluşturulmuştur. Karşılıklı bağlantı saptanan 31 ülke de 31 bağlantı gücü bulunmuştur.

Tablo 4. Ülkeler, yayın sayıları, atıflar bağlantılar

Ülke	Doküman	Atıf	Bağlantı
ABD	50	3327	13.00
Kanada	7	765	3.00
İngiltere	23	750	10.0
Avustralya	12	599	4.00
İspanya	15	509	7.00
İtalya	11	465	2.00
Çin Halk Cumhuriyeti	14	352	6.00
Almanya	10	293	4.00
Hollanda	5	264	3.00
İsveç	7	223	2.00

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

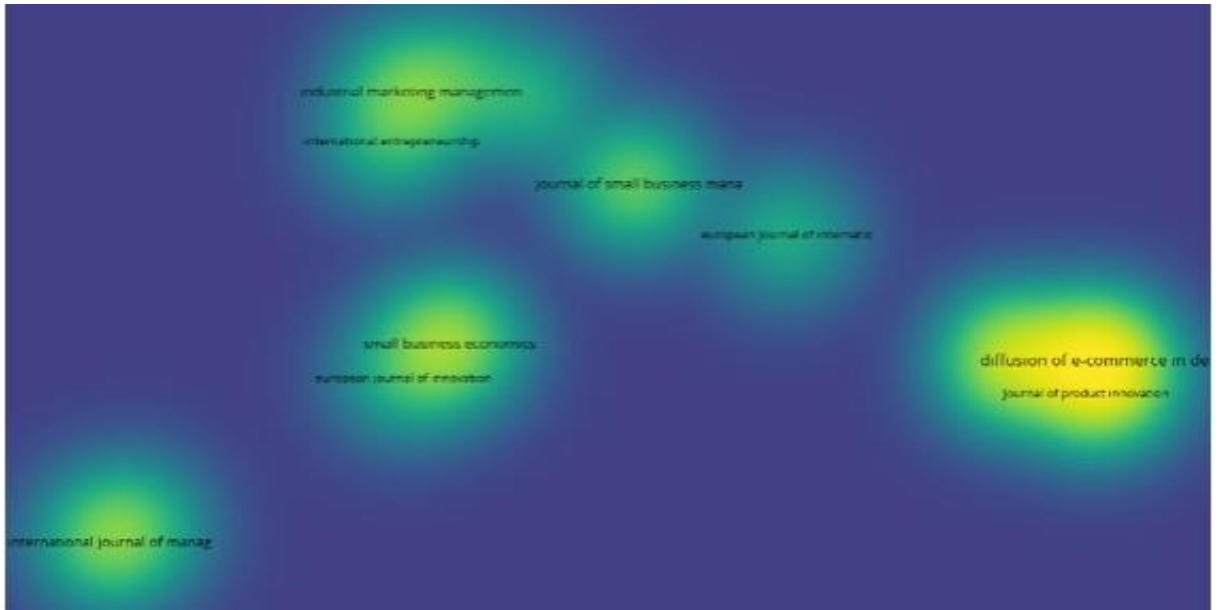
Tablo 4’de görüldüğü gibi en fazla atıf alan ülke, 50 yayın, 3327 atıf ve 13 bağlantı ile ABD olmuştur. Onu 7 yayın, 765 atıf ve 3 bağlantı ile Kanada izlemiştir. Üçüncü sırada ise 23 yayın 750 atıf ve 10 bağlantı ile İngiltere vardır.

Şekil 10. Ülkelerin atıf analizi ağ haritası

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

Şekil 10’ da birbirleriyle iş birliği yapan ülkelerin atıf analizi ağ haritası bulunmaktadır.

Şekil 11. Birbirleri ile ortak iş birliği yapılan ülkelerin atıf analizi yoğunluk haritası ye

(Kaynak: Web of Science veri tabanı)

Şekil 11’ de birbirleri ile ortak iş birliği yapılan ülkelerin atıf analizi yoğunluk haritası yer almaktadır. Sarı alanlar en fazla yoğunluk olan alanlardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İşletmelerin, rekabet ortamında içsel ve dışsal kaynaklarını değerlendirmesi önemlidir. Kaynak tabanlı yaklaşım işletme yeteneklerini, rekabet avantajına çevirmek için kullanılır. Bu çalışma, Kaynak Tabanlı Yaklaşım konulu akademik yayınların eğilimlerini, ortaya çıkarmak ve güncel verileri görmek amacıyla bibliyometrik araştırma yapılmıştır.

Günümüzde, bibliyometrik çalışmalara olan ilgi gün geçtikçe de artmaktadır (Ertürk, 2024). Araştırmacılar belli bir alanda araştırma yapmak, alanın gelişimini takip etmek ve güncel durumu öğrenmek için bibliyometrik analizler yapmaktadır. Bu çalışmada işletme yönetimi alanında kaynak tabanlı yaklaşım ile ilgili makalelerin bibliyometrik analizi incelenmiştir.

Verileri elde edebilmek için Web of Science veri tabanından yararlanılmıştır. Toplanan verileri analiz etmek için bibliyometrik haritalama için VOSviewer programı tercih edilmiştir. Kaynak Temelli Yaklaşım konusunda 1998-2023 yılları arasında Web of Science veri tabanında yayınlanmış bilimsel makaleler bibliyografik analiz yöntemi ile incelenmiştir. İncelenme sonunda 188 makale, doküman, kaynak, yazar, kurum, ülke, anahtar kelime parametrelerine göre VOSviewer programı ile analiz edilmiştir. Analiz sonucuna göre 1998’ lerde sayı 1’ lerde iken 2007’ de 7’ ye, 2019’da 19 ve 2016 yılında 23’ e yükselmiştir. 2017 ve 2022 yılları arasında ise 12-14 arasında seyretmiştir. Kaynak Tabanlı Yaklaşım anahtar kelimelere baktığımızda Kaynak Tabanlı Yaklaşım (n:50) kez, kaynak (n:21)1 kez, performans (n:17) kez, KOBİ (n:15) kez, internet (n:16) kez, uluslararası (n:15) kez, sürdürülebilirlik (n:14) kez, firma performansı (n:12) kez, kurumsal sosyal sorumluluk (n:11)1 kez, çeşitlendirme, girişimcilik oryantasyonu, beşeri sermaye, insan kaynakları yönetimi, ilaç endüstrisiüsü, Kaynak Tabanlı Yaklaşım (n:9) kez geçmiştir. En fazla atıf alan doküman i İlk sırada 404 atıfla Dhanaraj, C ve Beamish, PW yer almaktadır. İkinci sırada ise 371 atıfla Menguc, B ve Ozanne LK yer alır, üçüncü sırada ise 362 atıfla Tang vd.,Z., Hull C. E ve Rothenberg, S. yer almaktadır.

Kurumlara göre en fazla atıf ta ilk sırada, 2 makale, 492 atıf ve 3 link ile Indiana Üniversitesi yer almaktadır. İkinci sırada 1 makale 404 atıf ve 1 linkle Western Ontario Üniversitesi, üçüncü sırada ise 1 makale 362 atıf ile Rochester Inst. Technigue Üniversitesi yer almaktadır. En çok atıf alan dergiler, Journal of Business Research 581 atıfla ilk sırada, Journal of Small Business Management 448 atıfla ikinci sırada ve Strategic Management Journal 413 atıfla üçüncü sırada

yer almaktadır. En fazla atıf alan ülke, 50 yayın, 3327 atıf ve 13 bağlantı ile ABD olmuştur. Onu 7 yayın, 765 atıf ve 3 bağlantı ile Kanada izlemiştir. Üçüncü sırada ise 23 yayın 750 atıf ve 10 bağlantı ile İngiltere vardır.

Bu araştırmada, yalnız Kaynak Tabanlı Yaklaşım makaleleri incelenmiştir. Kitaplar ve diğer dokümanlar incelenmemiştir. Çalışma sınırlılığı Web of Science veri tabanı makaleleridir. Diğer (Scopus, TR Dizin vb.) faydalanılmaması sınırlılıklarını belirlemektedir. Gelecek araştırmalarda, farklı veri tabanlarından, farklı anahtar kelimeler kullanılarak bibliyometrik analizler gerçekleştirilebilir. Ayrıca, VOSviewer programı haricinde Bibexcel, Pajek, Bibliyometrix ve SciMAT gibi programların da kullanılması önerilebilir. Bu çalışmada elde edilen bulgular ile kaynak tabanlı yaklaşıma dair genel bir bakış açısı oluşturulmuştur. Gelecekte bu konu ile ilgili araştırma yapacaklara model olacağı öngörülmektedir.

KAYNAKÇA

- Alkan, G. (2014). Türkiye’de muhasebe alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları üzerine bir araştırma (1984-2012). *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 61, 41-52.
- Alsharif, A. H., Salleh, N. Z. M. D. & Baharun, R. (2020). Research trends of neuromarketing: A bibliometric analysis. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 98(15), 2948-2962.
- Andrews, K. (1971). The concept of corporate strategy, Dow Jones-Irwin, Homewood, IL.
- Amit, R., & Schoemaker, P. J. H. (1993). Strategic assets and organizational rent. *Strategic Management Journal*, 14, 33-46.
- Arslan, E. (2022). Sosyal bilim araştırmalarında VoSviewer ile bibliyometrik haritalama ve örnek bir uygulama. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 33-56.
- Baker, H. K., Kumar, S., & Pattnaik, D. (2021). Twenty-five years of the journal of corporate finance: a scientometric analysis. *Journal of Corporate Finance*, 66, 101572.
- Barca, M., & Esen, Ş. (2012). Rekabet avantajı sağlama ve sürdürmede stratejik yaklaşımlar, *E-Journal of New World Sciences Academy*, 7 (2), 89-107.
- Barney, J. B. (1986). Types of competition and the theory of strategy: Toward an integrative framework. *Academy of management review*, 11(4), 791-800.
- Barney, J. B. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99-120.
- Bartolacci, F., Caputo, A., & Soverchia, M. (2020). Sustainability and financial performance of small and medium-sized enterprises: A bibliometric and systematic literature review. *Business Strategy and the Environment*, 29(3), 1297-1309.
- Beal Partyka, R. (2022). Supply chain management: an integrative review from the agency theory perspective. *Revista de Gestão*, 29(2), 175-198.
- Cantürk, N., & Çiçek, H. (2016). İşletmelerde fırsat ve kaynak tabanlı yaklaşımların rekabet stratejisi tercihleri ile ilişkisi: burdur mermer işletmelerinde bir araştırma. *Bartın Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(13), 95-121.
- Chawla, R. N., & Goyal, P. (2022). Emerging trends in digital transformation: a bibliometric analysis. *Benchmarking: An International Journal*, 29(4), 1069-1112.
- Chen C., Dubin R., & Kim M. C. (2014). Emerging trends and new developments i regenerative medicine: A scientometric update (2000-2014). *Expert Opin Biol Ther*, 14(9), 1295-317.
- Chen, Y., Lin, M., & Zhuang, D. (2022). Wastewater treatment and emerging contaminants: Bibliometric analysis. *Chemosphere*, 297, 133932.
- Collis David., & Montgomery A(1995). Cynthia, competing on resources: strategy in the 1990s, *Harvard Business Review*, Temmuz-Ağustos, 1995Cronin, B. (2001). Bibliometrics and Beyond Some thoughts on web-based citation analysis. *Journal of Information Science*, 27(1), 1-7.
- Cronin, B. (2000). Semiotics and evaluative bibliometrics. *Journal of Documentation*, 56(4), 440-453.

- Daim, T., & Suntharasaj, P. (2009). Technology diffusion: Forecasting with bibliometric analysis and bass model. *Foresight*, 11(3), 45-55.
- De Bakker, F. G., Groenewegen, P., & Den Hond, F. (2005). A bibliometric analysis of 30 yearsof research and theory on corporate social responsibility and corporate social performance. *Business & Society*, 44(3), 283-317.
- Dhanaraj, C., & Beamish, P. W. (2003). A resource-based approach to the study of export performance. *Journal of Small Business Management*, 41(3), 242-261.
- Dierickx, I. & Karel,C (1989). Asset stock accumulation and sustainability of competitive advantage, *Management Science*, 35, 1504-1511.
- Donthu, N., Satish, K., Debmalya, M., Nitesh, P., & Weng, M. L. (2021). How to conduct abibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296.
- Ertürk, M. (2023).Yönetim alanındaki psikolojik iyi oluş makalelerinin bibliyometrik analizi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (35), 280-312.
- Eşidir, Y., & Gültekin, A. B. (2023) A bibliometric analysis on life cycle assessment of bricks. *Periodica Polytechnica Architecture*, 54 (1), 63–72.
- Grant, R. M. (1991). The resource-based theory of competitive advantage. *California Management Review*, 33(3), 114–135.
- Hamel, G., & Prahalad, C. K. (1990). Strategic intent. *Mckinsey Quarterly*, (1), 36-61.
- Huie, C. P., Cassaberry, T. & Rivera, A. K. (2020). The impact of tacit knowledge sharing on job performance, *International Journal on Social and Education Sciences*, 2(1), 34-40.
- İlerisoy, Z.Y., & Kılıç, E., (2022). İnşaat sektörü kapsamında yapılan derin öğrenme çalışmalarının bibliyometrik profili. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 229-235.
- Imani, B., Mirezati, S. Z., & Saberi, M. K. (2019). A bibliometric analysis of the international journal of nursing studies (1963–2018). *Library Philosophy and Practice*, 1-14.
- Kaushik, N., & Dangwal, R. C. (2023). A Bibliometric analysis on entrepreneurial orientation and performance literature using VOSviewer software. *Vision*, 09722629231169100.
- Kotzab, H., Bäuml, I., & Gerken, P. (2023). The big picture on supply chain integration–insights from a bibliometric analysis. *Supply Chain Management: An International Journal*, 28(1), 25-54.
- Lawani, S. M. (1981). Bibliometrics: Its theoretical foundations, methods and applications. *Libri*, 31(1), 294-315.
- Lopes, J., Ferreira, J. J., & Farinha, L. (2021). Entrepreneurship and the resource-based view: What is the linkage? A bibliometric approach. *International Journal of Entrepreneurial Venturing*, 13(2), 137-164.
- McLean, C. N. (2019). The significance of the association between information technological capabilities (itc) and perceived firm performance in fortune 1000 firms, Ph. D. Capella University, *School of Business and Technology*, Ph. D. dissertation, U.SA.
- Menguc, B., & Ozanne, L. K. (2005). Challenges of the “green imperative”: A natural resource-based approach to the environmental orientation–business performance relationship. *Journal of Business Research*, 58(4), 430-438.

- Onyancha, O. B. (2018). Mapping collaboration and impact of library and information science research in sub-Saharan Africa, from 1995 to 2016. *Library Management*, 39(6/7), 349-363.
- Özbağ, G. K. (2016). Rekabet avantajı yaratmada iki temel yaklaşım; Kaynak tabanlı ve endüstri tabanlı yönetim modeli. *Yeni Türkiye*, 88, 888-899.
- Penrose E. (1959). *The theory of the growth of the firm*, New York: *John Wiley & Sons*.
- Pham, T. N. S., & Dut, V. V. (2022). The effects of intellectual capital on firms' sustainable growth: a systematic review and future research agenda. *VNU Journal of Economics and Business*, 2(4).
- Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics? *Journal of Documentation*, 25(4), 348-349.
- Rugman, A. M., & Verbeke, A. (2003). Extending the theory of the multinational enterprise: Internalization and strategic management perspectives. *Journal of International Business Studies*, 34, 125-137.
- Rusydia, A. S., Rahardjo, S., & Soeparno, W. S. (2021). Mapping research on halal logistics using VOSviewer. *Library Philosophy and Practice*, 1-14.
- Sivaslıoğlu, F.(2019). Rekabet gücünün belirleyicileri olarak firma yetenekleri farklılaştırma stratejileri ve firma performansı ilişkisi. Yayınlanmış Doktora Tezi, *Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü*.
- Sivaslıoğlu, F.(2022).İşletmelerde finansal olmayan performans değerlendirme yaklaşımları: Kavramsal bir çerçeve. *International Academic Social Resources Journal*,7(40),842-856.
- Şimşir, İ. (2021). Bibliyometri ve bibliyometrik analize ilişkin kavramsal çerçeve. İçinde O.Öztürk & G. Gürler (Ed.) Bir literatür incelemesi aracı olarak bibliyometrik analiz, (ss.7-31). *Nobel Akademik Yayıncılık*.
- Tang, Z., Hull, C. E., & Rothenberg, S. (2012). How corporate social responsibility engagement strategy moderates the CSR-financial performance relationship. *Journal of Management Studies*, 49(7), 1274-1303.
- Tomaszewski, R. (2020). Application of bibliometric analysis to letters journals in organic chemistry. *The Serials Librarian*, 79(1-2), 91-106.
- Toker, A. (2021). Yayınla veya yok ol! Rekreasyon yönetimi araştırmaları nereye gidiyor? Bibliyometrik bir değerlendirme. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 2107-2126.
- Trivedi, G. (2019). Visualization and scientometric mapping of global agriculture big data research. *Library Philosophy and Practice*, 0(0), 1-14.
- Wernerfelt, Briger (1984). A resource-based view of the firm, *Strategic Management Journal*, 5, 171-180.
- Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2022). VoSviewer Manual version 1.6.18. CWTS Meaningful Metrics.Erişim adresi:https://www.vosviewer.com/documentation/Manual_VOSviewer_1.6.8.pdf Erişim tarih 7.9.2023.
- Wang, Y., Lai, N., Zuo, J., Chen, G., & Du, H. (2016). Characteristics and trends of research on waste-to-energy incineration: A bibliometric analysis, 1999-2015. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 66(1), 95-104.

- Yıldız, D., & Genç, K. Y. (2020). Sürdürülebilir rekabet üstünlüğünde entelektüel sermayenin önemi: kaynak tabanlı bir yaklaşım. *Asya Studies-Academic Social Studies*, 4 (14), 119-134.
- Yu, Y., Li, Y., Zhang, Z., Gu, Z., Zhong, H., Zha, Q., Yang, L., Zhu, C., & Chen, E. (2020). Abibliometric analysis using vosviewer of publications on Covid-19. *Annals of Translational Medicine*, 8(13),1-12.
- Zhang, Y., Hou, Z., Yang, F., Yang, M. M., & Wang, Z. (2021). Discovering the evolution of resource-based theory: Science mapping based on bibliometric analysis. *Journal of Business Research*, 137, 500-516.